

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Оксана Ворон, Олена Ворон

**СТАНОВЛЕННЯ ТА
ФУНКЦІОНУВАННЯ
РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ
(1991-2016 роки)**

МОНОГРАФІЯ

Київ
«Центр учбової літератури»
2018

УДК 282(477)

В 75

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 27 квітня 2017 року)*

Рецензенти:

Жилюк Сергій Іванович – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Драус Гжегож – відповідальний у справах пенітенціарної служби від РКЦ в Україні, настоятель римо-католицької парафії св. Йоана Павла II (м. Львів).

Ворон О. П., Ворон О. П.

В 75 Становлення та функціонування Римо-католицької церкви в незалежній Україні (1991–2016 роки): [монографія] / Оксана Петрівна Ворон, Олена Петрівна Ворон. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 200 с.

ISBN 978-617-673-738-4

У монографії висвітлено процес реорганізації Римо-католицької церкви та основні вектори її діяльності у незалежній Україні. Поручується питання «національної» ідентифікації РКЦ, визначаються пріоритетні напрями евангелізаційної та харитативної роботи, виокремлюються причини православно-католицьких суперечностей. Окрема увага фокусується на проблемі функціонування РКЦ в умовах загострення суспільно-політичної ситуації в Україні.

УДК 282(477)

ISBN 978-617-673-738-4

© Ворон О. П., Ворон О. П., 2018.

© Видавництво «Центр учбової літератури», 2018.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ I. Процеси інституалізації Римо-католицької церкви в Україні	6
1.1. Формування структурної мережі церкви.	6
1.2. Розвиток професійної релігійної освіти	30
1.3. Етнічна ідентифікація та роль національної домінанти РКЦ в Україні	46
РОЗДІЛ II. Римо-католицька церква у суспільно-політичному житті незалежної України	55
2.1. РКЦ у контексті державно-церковних відносин	55
2.2. Позиція РКЦ під час парламентських і президентських виборів	73
РОЗДІЛ III. Місіонерська діяльність Римо-католицької церкви в Україні	84
3.1. Місіонерство РКЦ у контексті зовнішньо-церковної євангелізації	84
3.2. Соціальне служіння Римо-католицької церкви в Україні	102
3.3. РКЦ в Україні як суб'єкт міжконфесійних суперечностей	117
РОЗДІЛ IV. Римо-католицька церква в умовах загострення суспільно-політичної ситуації в Україні	133
4.1. Функціонування РКЦ на окупованих територіях України: проблеми та перспективи.	133
4.2. Позиція та основні гуманітарні ініціативи РКЦ у ході воєнних дій на сході України	144
ВИСНОВКИ	155
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	162

ПЕРЕДМОВА

Суспільні зміни, що відбулись в Україні із здобуттям державної незалежності, створили якісно нове підґрунтя для розвитку релігійного життя країни. Нові етносоціальні процеси посприяли водночас і реорганізації інституційної мережі Римо-католицької церкви, яка після тривалих гонінь отримала можливість відновити своє функціонування та налагодити роботу головних структурних одиниць, що стали її консолідуючими регіональними центрами.

Становлення Римо-католицької церкви у релігійно-суспільній сфері сучасної України відбувалось шляхом синхронної реструктуризації та адаптації церкви до нових соціально-політичних й соціокультурних умов, спричинених розбудовою і становленням української державності. Вибір такого підходу був зумовлений необхідністю врахування змін та тенденцій розвитку, притаманних українському суспільству, а також, що не менш важливо, зосередженням на глобальному вимірі загальнолюдських та соціальних проблем незалежної України. Пам'ятаючи про своє основне призначення, РКЦ зуміла витримати необхідну дистанцію із владними структурами України, що дозволило їй не бути втягнуеною у передвиборчі перегони та лобювати інтереси окремих політичних сил чи лідерів. Усе це, в свою чергу, посприяло зміцненню авторитету РКЦ, вивело її на український простір як релігійну інституцію із високим рівнем довіри серед своїх адептів.

Разом із тим, дослідження проблеми становлення та функціонування Римо-католицької церкви в незалежній Україні актуалізується аналізом давніх суперечностей, що заважають досягненню міжконфесійної та міжетнічної злагоди. Адже тривалий час РКЦ сприймалась виключно як чужий компонент української релігійності, як «польський

костьол» в Україні. Висування радянськими дослідниками тези про наміри папи Римського створити на Сході Європи новий центр римо-католицизму, новий «польський Ватикан» чи «римо-католицький блок» зумовило тенденційне ставлення до РКЦ. Тому існує необхідність переосмислення місця, ролі та статусу РКЦ в етнонаціональних та державотворчих процесах, що забезпечить, у свою чергу, її рівноправну участь в релігійному та духовному розвитку українського народу.

Відтак, складний і суперечливий характер вищезгаданих процесів вимагає серйозного перегляду, глибокого та комплексного аналізу всіх особливостей і тенденцій розвитку сучасного католицизму латинського обряду, репрезентованого Римо-католицькою церквою в Україні. Водночас динамічний процес розвитку та активне входження РКЦ в українське суспільство, з початком розбудови української державності, бузумовно, викликають значний інтерес до цієї теми не лише науковців, а й усіх зацікавлених історією РКЦ в Україні.